

اعمال ستون سوم مسجد کوفه

در فصل پنجم از باب زیارات، در اعمال مسجد کوفه، اعمال ستون سوم مسجد را بیان می کنیم:

عمل ستون سوم، مقام امام زین العابدین علیه السلام آنگاه برو بسوی دکه امام زین العابدین علیه السلام و آن در نزد ستون سوم است از طرف متصل به باب کنده مؤلف گوید که این مقام از طرف قبله مقابل است با دکه باب امیر المؤمنین علیه السلام و از طرف غربی مقابل بوده با باب کنده که مسدود شده و گفته شده که شایسته است آنکه نماز بقدر پنج ذراع متأخر از ستون بعمل آورده شود زیرا که دکه در آن محل بوده و بالجمله پس نماز کن در آنجا دو رکعت و بخوان در آن حمد و هر سوره که خواستی پس همینکه سلام دادی و تسبیح نمودی پس بگو

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خدای بخشنده مهربان

اللَّهُمَّ إِنَّ ذُنُوبِي قَدْ كَثُرَتْ وَلَمْ يَبْقَ لَهَا إِلَّا رَجَاءُ عَفْوِكَ وَقَدْ قَدَّمْتُ آلَةَ الْحَرَمَانِ إِلَيْكَ

خدایا گناهان من بسیار است و بر آن گناهان دست آویزی باقی نمانده به جز امیدم به عفو و بخشش تو و سبب محرومی خود را پیشاپیش نزد تو فرستادم

فَأَنَا سَأَلْتُكَ اللَّهُمَّ مَا لَأَسْتَوْجِبُهُ وَأَطْلُبُ مِنْكَ مَا لَأَسْتَحِقُّهُ

پس حالی من از تو ای خدا درخواست می کنم چیزی را که مستوجب آن نیستم و از تو می طلبم آنچه را که استحقاق آن ندارم

اللَّهُمَّ إِنِّي تُعَذِّبُنِي بِذُنُوبِي وَلَمْ تُظْلِمْنِي شَيْئًا وَإِنْ تَغْفِرْ لِي فَحَيْرٌ رَاحِمٌ أَنْتَ يَا سَيِّدِي

ای خدا اگر مرا عذاب کنی پس سبب گناهان من است و تو بر من هیچ ظلم و ستم نکرده ای و اگر مرا ببخشی و بیامرزی تو بهترین مهربانانی ای آقای من

اللَّهُمَّ أَنْتَ أَنْتَ وَأَنَا أَنَا أَنْتَ الْعَوَادُ بِالْمُغْفِرَةِ وَأَنَا الْعَوَادُ بِالذُّنُوبِ

تو تویی و من منم تو همیشه بر عادت و اعاده آمرزش و مغفرتی

وَأَنْتَ الْمُتَفَضِّلُ بِالْحِلْمِ وَأَنَا الْعَوَادُ بِالْجَهْلِ

تو به حلم و بردباری تفضل می کنی و من به جهالت به گناه باز می گردم

اللَّهُمَّ فَإِنِّي أَسْأَلُكَ يَا كَنْزَ الصُّعْفَاءِ يَا عَظِيمَ الرَّجَاءِ يَا مُنْقِذَ الْغُرَقَى

پروردگارا من از تو درخواست می کنم ای گنج ناتوانان مستمند و ای امید بزرگ همه عالم ای رهایی بخش غرق شدگان

يَا مُنْجِي الْهَالِكِي يَا مُمِيتَ الْأَحْيَاءِ يَا مُحْيِي الْمَوْتِي

ای نجات بخش هلاک شوندگان و میراننده زندگان و زنده کننده مردگان

أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

تویی خدای یکتایی که جز تو خدایی نیست

أَنْتَ الَّذِي سَجَدَ لَكَ شُعَاعُ الشَّمْسِ وَنُورُ الْقَمَرِ وَظُلْمَةُ اللَّيْلِ وَضَوْءُ النَّهَارِ وَخَفَقَانُ الطَّيْرِ

تویی که نور خورشید و ماه تو را سجده می کند و ظلمت شب و روشنی روز و پرواز مرغان به طاعت توست

فَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ يَا عَظِيمَ مُبَحِّثِكَ يَا كَرِيمَ عَلِيٍّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الصَّادِقِينَ

پس از تو درخواست می کنم ای خدای بزرگ ای کریم به حق تو بر محمد و آل محمد که صادقانند

وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الصَّادِقِينَ عَلَيْكَ وَعَلَى عَلِيٍّ وَبِحَقِّ عَلِيٍّ عَلَيْكَ

و به حقی که محمد و آلش که راستگویانند بر تو دارند و به حق تو بر علی (ع) و به حق علی (ع) بر تو

وَبِحَقِّكَ عَلَى فَاطِمَةَ وَبِحَقِّ فَاطِمَةَ عَلَيْكَ وَبِحَقِّكَ عَلَى الْحَسَنِ وَبِحَقِّ الْحَسَنِ عَلَيْكَ

و به حق تو بر فاطمه و به حق فاطمه بر تو و به حق تو بر حسن و به حق حسن بر تو

وَبِحَقِّكَ عَلَى الْحُسَيْنِ وَبِحَقِّ الْحُسَيْنِ عَلَيْكَ فَإِنَّ حُقُوقَهُمْ مِنْ أَفْضَلِ أَنْعَامِكَ عَلَيْهِمْ

و به حق تو بر حسین و به حق حسین بر تو که حقوق محمد و آلش بر تو هم از بزرگترین انعام و احسان تو بر آن خاندان است

وَبِالشَّأْنِ الَّذِي لَكَ عِنْدَهُمْ وَبِالشَّأْنِ الَّذِي لَهُمْ عِنْدَكَ

و به حق شانی که تو را بر آنهاست و به شانی که آنها را نزد توست

صَلِّ يَا رَبِّ عَلَيْهِمْ صَلَاةً دَائِمَةً مُنْتَهَى رِضَاكَ وَاغْفِرْ لِي بِهِمُ الذُّنُوبَ الَّتِي بَيْنِي وَبَيْنَكَ

ایزدا درود فرست بر آنان درود و رحمتی دایم که منتهای رضای تو در آن است و طفیل آنها گناهان مرا که بین من و توست ببخش و بیامرز

وَأْتِمِمْ نِعْمَتَكَ عَلَيَّ كَمَا أَتَمَّمْتَهَا عَلَيَّ آبَائِي مِنْ قَبْلُ يَا كَهْيَعِص

و نعمتت را بر من چنانکه بر پدران پیشین من تمام کردی تمام و کامل گردان ای کهیعیص

اللَّهُمَّ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَاسْتَجِبْ لِي دُعَائِي فِيمَا سَأَلْتُكَ

خدایا چنانکه درود و رحمت بر محمد و آلش فرستادی دعای مرا هم در آنچه از تو مسئلت دارم اجابت بفرما

پس برو به سجده و جانب راست رو را بر زمین گذار و بگو

يَا سَيِّدِي يَا سَيِّدِي يَا سَيِّدِي صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لِي وَاغْفِرْ لِي

ای سید و آقای من ای سید من ای سید من درود و رحمت فرست بر محمد و آل محمد و بیامرز مرا و بیامرز مرا

و بسیار بگو این کلمه را با خشوع و گریه پس جانب چپ رو را به زمین گذار و این کلمات را بگو

يَا سَيِّدِي يَا سَيِّدِي صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لِي وَاغْفِرْ لِي

ای آقای من، ای آقای من، ای آقای من، بر محمد و خاندان محمد درود فرست و بیمارز مرا، بیمارز مرا

پس دعا کن به آنچه می خواهی مؤلف گوید: برپایه بعضی مجموعه های غیر معتبر و مشهوری بین مردم، آن است که در این مقام بجا می آورند عملی را که امام صادق علیه السلام تعلیم یکی از اصحاب خود نموده، ولی این عمل مقید به این مقام نیست. و کیفیت آن این است که از آن حضرت نقل شده که به بعضی از اصحاب خود فرمودند: آیا بامداد دنبال حاجتی نمی روی که به مسجد بزرگ کوفه گذر کنی؟ عرض کرد چرا، فرمود: در آن مسجد چهار رکعت نماز بخوان و بگو:

إِلَهِي إِنْ كُنْتُ قَدْ عَصَيْتُكَ فَإِنِّي قَدْ أَطَعْتُكَ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ

معبودم اگر من کسی بوده ام که تو را معصیت کردم، در مقابل در محبوب ترین چیزها به نزد تو اطاعتت کردم،

لَمْ أَخْذِلْكَ وَلَدًا وَلَمْ أَدْعُ لَكَ شَرِيكَاً وَقَدْ عَصَيْتُكَ فِي أَشْيَاءَ كَثِيرَةٍ عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الْمَكَابِرَةِ لَكَ

و آن اینکه در اعتقادم برای تو فرزندی نگرفتم، و شریک برای تو نخواندم البته در بسیاری از امور معصیت تو را کرده ام، نه به رسم دشمنی با تو،

وَلَا اسْتِكْبَارٍ عَنِ عِبَادَتِكَ وَلَا الْجُودِ لِرُبُوبِيَّتِكَ وَلَا الْخُرُوجِ عَنِ [مِنْ] الْعُبُودِيَّةِ لَكَ

و نه از باب تکبر کردن از بندگانت، و نه از جهت انکار ربوبیت و نه به خاطر خروج از عرصه بندگی،

وَلَكِنْ اتَّبَعْتُ هَوَايَ وَأَزَلَّنِي الشَّيْطَانُ بَعْدَ الْحُجَّةِ وَالْبَيِّنَاتِ

ولی از هوای نفسم پیروی کرده ام و بعد از برهان و بیان شیطان مرا لغزاند،

فَإِنْ تُعَذِّبْنِي فَبِدُونِي غَيْرَ ظَالِمٍ أَنْتَ لِي وَإِنْ تَعْفُ عَنِّي وَتَرْحَمْنِي فَيُجُودُكَ وَكَرَمِكَ يَا كَرِيمٌ.

در نتیجه اگر عذابم کنی، به گناهانم عذابم کردی و ستمکار بر من نیستی، و اگر از من گذشت کنی و به من ترحم فرمایی به جود و کرمت با من معامله کردی ای کریم.

و همچنین می گویی:

عَدَوْتُ بِحَوْلِ اللَّهِ وَقُوَّتِهِ عَدَوْتُ بِغَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ وَلَكِنْ بِحَوْلِ اللَّهِ وَقُوَّتِهِ

صبح کردم به نیرو و قدرت خدا، صبح کردم بدون حول و قوت خویش، ولی به حول و قوت خدا،

يَا رَبِّ أَسْأَلُكَ بَرَكَةَ هَذَا الْبَيْتِ وَبَرَكَةَ أَهْلِهِ وَأَسْأَلُكَ أَنْ تَرْزُقَنِي رِزْقًا حَلَالًا طَيِّبًا

ای پروردگار از تو می خواهم برکت این خانه و اهلش را، و از تو درخواست می کنم که روزی حلال و پاکیزه نصیبم کنی،

تَسْوِقُهُ إِلَيَّ بِجَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ وَأَنَا خَائِضٌ [خَائِضٌ] فِي عَافِيَتِكَ.

که مرا به جانب حول و قوت تو سوق دهد در حالی که من در سلامتی کاملت غوطه ور باشم.

شیخ شهید و محمد بن مشهدی این عمل را برای صحن مسجد پس از عمل ستون چهارم ذکر کرده اند، در دو رکعت اول حمد و توحید و در دو رکعت دیگر حمد و انا انزلناه و پس از سلام، تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را بگو. در حدیث معتبر از ابو حمزه ثمالی نقل شده: که روزی در مسجد کوفه نشسته بودم، ناگاه دیدم شخصی از در کنده وارد شد، از همه کس خوشروتر و خشبوتر و پاکیزه جامه تر عمامه به سر بسته و پیراهن و درآعه پوشیده و دو نعل عربی در پای مبارکش بود، نعلین را از پا درآورد، و نزد ستون هفتم ایستاد و دستها را تا برابر گوش بالا برد، و تکبیری گفت که تمام موهای من از دشنت آن راست ایستاد، پس چهار رکعت نماز خواند، و رکوع و سجودش را نیکو انجام داد، سپس این دعا را خواند: الهی ان کنت قد عصیتک دعا را ادامه داد تا رسید به یا کریم در اینجا به سجده رفت و مکرر یا کریم گفت به اندازه ای که یک نفس را پر کند، آنگاه در سجده اش گفت «یا من یقدر علی حوائج السائلین» و دعا را ادامه داد تا هفتاد مرتبه «یا سیدی» که در اعمال ستون هفتم ذکر شد، چون سر از سجده برداشت و من به دقت ملاحظه کردم، دیدم حضرت زین العابدین علیه السلام است، دست های مبارکش را بوسیدم و پرسیدم برای چه اینجا آمدید، فرمود برای آنچه دیدی یعنی نماز در مسجد کوفه. در روایتی که در ذیل زیارت هفتم نقل کردیم این مطلب هم بود که ابو حمزه را با خود به زیارت امیر مؤمنان علیه السلام برد.